

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Нурлан Мусаев
Университет	: Кыргыз Түрк Манас Университети
Факультети	: Коомдук Илимдер Институту
Багыты	: Финансы
Иштин Сыпаты	: Магистрдик диссертация
Беттердин саны	: XIV+147
Бүтүрүү датасы	: 15/06/2010
Илимий жетекчи	: э.и.к., доц. Райхан КУРМАНБЕКОВА

Кыргыз Республикасынын бюджет аралык мамилелер системасындагы проблемалар жана перспективалар

Бюджеттер аралык мамилелер, мамлекеттик бийлик органдары менен жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу органдарынын ортосунда бюджеттик процесстин жүрүшүндө чыгаша ыйгарым укуктарын чектөө, бюджеттик системанын баскычтары арасында кирешелердин бөлүштүрүлүүсү, бюджетти жөнгө салуу тартибине ылайык жогорку баскычтагы бюджеттен төмөнкү баскычтагы бюджеттерге каражаттарды кайра бөлүштүрүүдөн келип чыккан өз ара мамилелер менен мүнөздөлөт. Бюджеттер аралык мамилелер өлкөнүн бюджет системасында негизги орунга ээ болуп, мамлекетти экономикалык жана социалдык жактан башкарууда өтө маанилүү аспаптардын бири болуп эсептелет.

Экономикалык өнүгүү боюнча өлкөлөрдө өкмөт жүргүзгөн иш чаралар биринчи кезекте бюджеттик мүнөздөгү көйгөйлөргө учурайт. Башкача айтканда кирешелер менен чыгашалардын теңсиздиги орун алган. Өзгөчө бул жагдай жергиликтүү бюджеттерде өзгөчө мааниге ээ. Жергиликтүү башкаруу органдары тейлөөлөрдү жүргүзүү үчүн жетиштүү көлөмдө каражаттарга ээ эмес. Реформалардын негизинде кабыл алынган мыйзамдар, жергиликтүү өзүн-өзү башкаруунун финансылык өз алдынчалыгын камсыздаган механизмдерди түзө албады десек жаңылышпайбыз. Ошондуктан бул дипломдук ишимде бюджеттер аралык мамилелерге байланышкан бул көйгөйлүү маселелердин

пайда болуу себептерин, маңызын талкуулап, бул маселелерди чечүүдө колдонула турчу сунуштарды ортого коюуга аракет кылды.

ÖZ

Yazar	: Nurlan Musaev
Üniversite	: Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bilim Dalı	: Maliye
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XIV+147
Mezuniyet tarihi	: 15/06/2010
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Rayhan Kurmanbekova

KIRGIZ CUMHURİYETİ'NİN BÜTÇE ARALIK İLİŞKİLERİ SİSTEMİNDEKİ PROBLEMLER ve PERSPEKTİFLER

Geçiş ekonomilerde yapılan reformlar sonucunda yönetimler arası ilişkiler; kamu harcamalar sınırı, mali paylaşım ve merkezi yönetimin yerel yönetimlere ayırdığı kaynaklar ile sağlanmaktadır. Yönetimler arası ilişkiler ülkenin bütçe sisteminde önemli bir yere sahip olarak ekonomik ve sosyal yönetimde en önemli unsur olarak sayılır.

Ülkede ekonomik kalkınma için hükümetin yaptığı bütün faaliyetler bütçe ile ilgili problemlerle ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle harcamalar ile gelirler arasında açıklık vardır ve yerel bütçeler de önemli rolü oynamaktadır. Mahalli idareler kendi faaliyetlerinde veya hizmet sunmada yeterli bir düzeydeki gelire sahip değildirlir. Reformlar sonucunda kabul edilen kanunların, mahalli idarelerin kendi finansmanını sağlayacak düzeyde olmadığını söyleyebiliriz. Bu nedenle çalışmamda bütçeler arası ilişkiler ile ilgili problemleri ve nedenlerini araştırarak bu problemleri çözmek için önerileri ortaya koymaya gayret gösterdim.

ABSTRACT

Master : Nurlan Musaev
University : Kyrgyz-Turkey Manas University
Department : Social sciences institute
Direction : Finances
Base : Undergraduate thesis
Page : XIV+147
Expiry date : 15/06/2010
Supervisor :Associate Professor PhD Raihan Kurmanbekova

The inter budget relationship that was subject to change after complicated reforms in Kyrgyzstan are characterized by expenditure competence limitation in budget process between state authorities; income distribution between budget system stage; the interrelationship appeared after re-distribution of higher stage budget with lower stage budget. The inter relationship take an important place in state budget system and it is one of the most essential instrument in economical and social management.

The measurements by government for the economic development in our country for the first time are devoted to problems related to budget. In other words, inequity between income and expenditures are investigated. Especially this situation is important in the local budget. The local authorities have not enough means for services. It is possible to suppose that laws accepted after reforms were not able to build the mechanisms which could guarantee the financial independence of local self-management. That's why this master thesis is to discuss the reasons and significance of serious problems related with inter budget relationship and tries to make suggestions for solution of these problems.

АБСТРАКТ

Магистрант	: Нурлан Мусаев
Университет	: Кыргызско-Турецкий Университет “Манас”
Факультет	: Институт Социальных Наук
Направление	: Финансы
Основа работы	: Магистерская диссертация
Количество страниц	: XIV+147
Дата окончания	: 15/06/2010
Научный руководитель	: к.э.н., доц. Райхан Курманбекова

Проблемы и перспективы совершенствование межбюджетных отношений Кыргызской Республики

Межбюджетные отношения сложившиеся в результате весьма сложнейших реформ в Кыргызстане характеризуются распределением полномочий между органами государственной власти и местного самоуправления, распределением доходов между ветвями бюджетной системы, перераспределением бюджетных средств от верхних органов власти к органам местного самоуправления. Межбюджетные отношения играют основную роль в бюджетной системе страны, так как они являются одним из основных инструментов в экономическом и социальном управлении страны.

В экономическом развитии Кыргызстана, правительство в первую очередь сталкивается с проблемами связанными с бюджетом. Иначе говоря в бюджете страны имеет место неравенства доходов и расходов. Особенно данная ситуация имеет огромное значение в местных бюджетах, так как у них недостаточно финансовых средств для исполнения своих прямых функциональных обязанностей. Законы принятые в результате проведенных реформ не смогли в достаточной степени обеспечить финансовую независимость местного самоуправления. Поэтому в магистерской диссертации сделана попытка определения причин возникновения выше указанных проблем и путей их решения.